Czas odnowić prenumeratę za kw. IV rb. (zł. 4.50)
Konto PKO 22.308

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 36 (37) Warszawa, 23 października 1937 r. Rok II

TREŚĆ:

IV OGOLNÒKRAJOWY KONGRES KSIĘGOWOŚCI I RZECZOZNAWCÓW KSIĘGOWOŚCI W KATOWICACH

(31 październik — 1 listopad 1937 r.)

W Polsce Niepodległej odbyły się już trzy zjazdy ogólnokrajowe księgowych. W dn. 31 października i 1 listopada br. odbędzie się w Katowicach IV Ogólnokrajowy Kongres Księgowości i Rzeczoznawców

Księgowości, zwołany z polecenia Rady Głównej Zrzeszeń Księgowych i Rzeczoznawców Księgowości przez Związek Księgowych w Polsce.

Prace Kongresu odbywać się będą w trzech komisjach—naukowej, zawodowej i organizacyjnej.

Obrady komisyjne będą oparte na następujących referatach:

Komisja naukowa

1. „Księgowość a kalkulacja" — referent mgr *Andrzej Bieniek*, docent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie;
2. „Księgowość a podatki" — referent *Stanisław Skrzywan*, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie;
3. „Tendencje podatkowe i gospodarcze w bilansie" — referent dr. *Marcel Scheffs*, dyr. Banku Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu:
4. „Kalkulacja kupiecka"—referent *Adam Bildziukiewicz*, prof. szkół handlowych w Wilnie;
5. „Zagadnienie odpisów amortyzacyjnych" — referent mgr *Jerzy Rakowski;*
6. „Zagadnienie prawidłowości ksiąg handlowych w postępowaniu podatkowym"—referent adw. dr *Emanuel Iserzon.*

Komisja zawodowa

1. „Kształcenie i dokształcanie zawodowe"—referent prof. dr. *Teofil Seifert*, rektor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie:
2. „Uregulowanie stosunków prawnych w zawodzie księgowego"—referent poseł *Józef Głowacki* z Poznania;
3. „Biegli sądowi w zakresie księgowości, ich rola i znaczenie" — referent *Michał Pacoszyński*, prezes Związku Księgowych w Polsce, Oddział w Gdyni.

Komisja Organizacyjna

1. „Przez konsolidację do okrzępnięcia zawodu" — referent *Adam Knobelsdorf*, wiceprezes Zarządu Głównego Związku Księgowych w Polsce;
2. „Jak pracować organizacyjnie w terenie" — referent *Kazimierz Smaleński*, sekretarz generalny Związku Księgowych w Polsce.

Obrady Kongresu w Katowicach odbędą się w czasie, kiedy zagadnienie księgowości wysuwa się na miejsce czołowe wśród najaktualniejszych zagadnień społeczuych, gospodarczych i prawnych.

Od niedawna istnieje *przymus* prowadzenia prawidłowej księgowości kupieckiej *pod rygorem karnym* (art. 280 Kodeksu Karnego 1932 r.—areszt do 6-iu miesięcy lub grzywna). Kupiec rejestrowy, tj. prowadzący przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze obowiązany jest prowadzić księgowość handlową według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej (art. 54 i 4 Kodeksu Handlowego). W dniu 5 listopada 1936 r. zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, które określa, jakie przedsiębiorstwa uważać należy za prowadzone w większym rozmiarze. W ten sposób *została ustalona bardzo liczna rzesza kupców obowiązanych do prowadzenia prawidłowej księgowości handlowej.*

Ordynacja Podatkowa uznaje prawidłowe księgi handlowe za podstawę do wymiaru podatku. Ulgi w zakresie podatku przemysłowego od obrotu służą kupcom prowadzącym prawidłowe księgi handlowe. Kodeks Handlowy przewiduje, że każda spółka akcyjna powinna corocznie poddać bilans, rachunek zysków i strat tudzież sprawozdanie badaniu przez biegłych rewidentów (art. 376). Przepis ten jest wprawdzie dotąd martwą literą wobec braku przewidzianego w Kodeksie Handlowym rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, określającego kwalifikacje biegłych rewidentów, ich prawa i obowiązki. Ale liczyć się należy z możliwością wprowadzenia tego przepisu w życie w najbliższej przyszłości.

Sąd Rejestrowy ma powierzoną sobie kontrolę przestrzegania przez kupców obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych: kupiec rejestrowy jest obowiązany w ciągu trzech miesięcy po upływie roku obrotowego przedstawić Sądowi Rejestrowemu inwentarz i bilans, a osoby prawne powinny przedstawić wymienione dokumenty w ciągu dwóch tygodni po zatwierdzeniu rocznego bilansu przez organ do tego powołany (§ 65 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z d. 1 lipca 1934. wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Ministrem Skarbu, Ministrem Komunikacji oraz Ministrem Poczt i Telegrafów o rejestrze handlowym).

Ten *stan prawny łącznie ze wzrostem kultury kupieckiej* sprawiły, że, jak rzekliśmy, zagadnienie księgowości wysunęło się na czołowe miejsce. Równolegle z tym *wzrosło znakomicie znaczenie księgowego w przedsiębiorstwie* i świadomość księgowych, że pełnią w przedsiębiorstwie jedną z najpoważniejszych i najbardziej odpowiedzialnych funkcyj. Stąd *dążenie księgowych do unormowania zawodu.*

W latach 1929 i 1931 zjazdy księgowych wysuwały szereg postulatów w sprawie uregulowania stosunków panujących w zawodzie. W dniu 9 lutego 1937 roku poseł Józef Głowacki złożył do laski marszałkowskiej „Projekt ustawy o księgowych przysięgłych i ich asystentach". Projekt ten spotkał się z *ujemną opinią Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.*

Związek wyraził opinię, że wprowadzenie w życie art. 376 K. H. nakładającego na spółki akcyjne obowiązek corocznego poddawania ich rachunkowości badaniu przez biegłych rewidentów, w momencie budzącej się koniunktury byłoby ryzykownym wyrowadzeniem nowych obciążeń dla życia gospodarczego. Dalej Związek Izb Przemysłowo-Handlowych stwierdził, że dotychczasowy stan organizacyjny zarówno księgowych w ogóle jak i rzeczoznawców księgowości całkowicie zaspakaja w obecnych warunkach potrzeby życia gospodarczego i że projekt nie liczy się z realnymi warunkami. Projekt, zdaniem Związku, stawia wobec kandydatów niesłychanie wysokie wymogi pod względem kwalifikacyj fachowych.

W łonie księgowych zaznaczyły się dwa kierunki w kwestii uregulowania zawodu księgowego: jeden, pokrywający się w ogólnym zarysie z opinią Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, i drugi — zdążający do ujęcia sprawy kwalifikacyj zawodowych księgowych w pewne normy, gwarantujące należyty poziom tych kwalifikacyj.

W tych warunkach doniosłość prac IV Ogólnokrajowego Kongresu w Katowicach powinna być powszechnie zrozumiana.

Wyrazem tego jest fakt, *protektorat nad Kongresem* objęli p. Wicepremier i Minister Skarbu inż. E. Kwiatkowski oraz specjalny Komitet Honorowy pod przewodnictwem Wojewody Śląskiego dr-a Michała Grażyńskiego.

Kongres jest zwołany *pod hasłem „naprawy gospodarczej"*, a wybór Katowic, stolicy najbardziej uprzemysłowionej części Rzplitej, nabiera właściwego znaczenia.

Ministerstwo Komunikacji udzieliło uczestnikom Kongresu 50% zniżki kolejowej *).

---

*) Szczegółowych informacyj udziela **Związek Księgowych w Polsce, Warszawa, ulica Złota 6, tel. 2.66.00.**

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości, zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie

SYSTEM KSIĘGOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW POSIADAJĄCYCH ODDZIAŁY SPRZEDAŻY

Czynności oddziałów można księgować w księgach zasadniczych centrali lub też prowadzić odrębną księgowość zasadniczą dla każdego oddziału.

I. Księgowość oddziałów prowadzona przez centralę w jej księgach.

W tym przypadku należy w księdze głównej centrali zaprowadzić dla czynności oddziałów (każdego zosobna) odnośne rachunki, któreby odzwierciadlały jasno i szczegółowo czynności każdego oddziału. Wobec tego należy w zależności od rodzaju i rozmiaru przedsiębiorstwa, *w księdze głównej centrali,* oprócz rachunków dotyczących czynności centrali, *prowadzić oddzielne rachunki czynności każdego oddziału.* Nie należy księgować na jednych i tych samych rachunkach czynności centrali i oddziałów, bo przy tym sposobie nigdy nie będzie jasne, które z tych czynności dotyczą centrali a które oddziałów.

Taki sposób prowadzenia rachunkowości oddziałów *daje możność wyprowadzenia w końcu roku wyników dla oddziałów,* tj. ustalenia, czy oddziały dały zysk czy też stratę.

Celem wyprowadzenia wyników dla przedsiębiorstwa, prowadzącego oddziały, należy w księdze głównej otworzyć *rachunki strat i zysków oddzielnie dla centrali i oddzielnie dla każdego oddziału* i na rachunki strat i zysków przenieść odnośne wyniki z poszczególnych ra-

chunków wynikowych. Następnie należy ostateczne wyniki oddziałów (zysk lub stratę) przenieść na rachunek strat i zysków centrali, celem otrzymania ostatecznego zysku lub straty przedsiębiorstwa (centrali i oddziałów) za dany rok operacyjny.

Po zamknięciu roku operacyjnego *inwentarz przedsiębiorstwa winien przedstawiać dla centrali i oddziału, dla każdego odrębnie,* remanenty towarów, gotowiznę, ruchomości, wierzytelności, weksle itp. oraz zobowiązania, akcepty itp.

Inwentarz winien zawierać spisy aktywów i pasywów centrali i oddziałów w następującym porządku: kasa centrali, kasa oddziału, towary centrali, towary oddziału itd.

Towary winny być przekazywane z centrali do oddziałów *za specyfikacją,* wymieniającą ilość, rodzaj, nazwę, cenę i wartość każdego rodzaju towaru i ogólną.

Na podstawie takiej specyfikacji centrala obciąża rk towarów oddziału a uznaje rachunek zakupu towarów centrali.

Gdy oddział zwrócił centrali towar, wówczas należy obciążyć rachunek zakupu towarów centrali a uznać rachunek towarów oddziału.

Ze względu na konieczność ustalenia obrotów dla celów wymiaru podatku przemysłowego od obrotu *nie należy prowadzić na jednym rachunku zakupu i sprzedaży towarów.* Należy prowadzić oddzielny rachunek zakupów, na którym księgujemy zakup towarów i zwroty towarów dostawcom oraz wszelkiego rodzaju bonifikaty, skonta itp. otrzymane od dostawców. Rachunek zakupu towarów w końcu roku operacyjnego daje sumę netto zakupu towarów. Sprzedaż należy prowadzić na oddzielnym rachunku sprzedaży (lub rku sprzedaży oddziału), na którym należy księgować sprzedaż towarów, zwrot towarów przez odbiorców, bonifikaty, skonta, rabaty itp. opusty, udzielone odbiorcom. Na tym rachunku łatwo ustalić obrót netto ze sprzedaży tak dla wiadomości przedsiębiorstwa jak i władz skarbowych.

Przy sporządzaniu zamknięcia rachunkowego za dany rok obrotowy, należy przenieść obrót z rku sprzedaży na rk zakupu towarów i na tym ostatnim wyprowadzić zysk brutto.

Przy opisanym systemie księgowości. *oddziały winny przesyłać niezwłocznie centrali* raporty kasowe (szczegółowe odpisy z księgi kasowej niekontowanej oddziału) z dowodami, raporty sprzedaży kredytowej, weksle otrzymane od odbiorców wraz ze specyfikacją. Na podstawie tych danych centrala przeprowadza księgowanie w swych księgach w sposób wyżej opisany.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

95.

BRAK DOWODÓW.

Brak dowodów kasowych uzasadnia nie tylko uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe, lecz również całkowite pominięcie ich jako dowodu w postępowaniu wymiarowym. NTA, 17 lutego 1937, l. rej. 1901/34.

Z uzasadnienia: Skarżący wykazał w zeznaniu dochód z przedsiębiorstwa zakupu i sprzedaży skór surowych po uwzględnieniu odliczeń, podanych w dziale II zeznania, w kwocie zł. 5.967,11, załączając bilans i rachunek strat i zysków.

Władza I instancji po przeprowadzonej kontroli ksiąg ustaliła dochód, stosując normy średniej zyskowności, a mianowicie przyjęła dochód w wysokości 3% od sumy ustalonego przez władze podatku przemysłowego obrotu, tj. na sumę zł. 69.424.

Od wymiaru tego skarżący wniósł o d w o ł a n i e, zarzucając obrazę art. 63 ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) z powodu niewezwania go do udzielenia wyjaśnień, a nadto domagał się oparcia wymiaru na prowadzonych księgach handlowych, w y j a ś n i a j ą c odnośnie do powodów dyskwalifikacji ksiąg, że charakter przedsiębiorstwa nie pozwala na to, aby od wszystkich dostawców towaru żądać rachunków na zakup surowców, że jednak na poważniejsze transakcje posiada faktury, dowodów kasowych zaś wprawdzie nie posiada, ponieważ wydaje rachunki nie prowadząc kopiału, jednak wpisuje rachunki początkowo do księgi sprzedaży, a następnie do księgi kasowej i towarowej.

W postępowaniu odwoławczym doręczono skarżącemu dekret wątpliwości, którym władza zakwestionowała księgi handlowe jako podstawę do ustalenia dochodu z powodu braków dowodów na przychód kasy, częściowego braku faktur na zakup surowców oraz braku dowodów na sprzedaż towarów.

Skarżący w odpowiedzi na ten dekret wątpliwości bronił prawidłowości ksiąg podobnie jak w odwołaniu, wyjaśniając nadto, że przy zakupie od drobnych handlarzy, którzy nie dają swoich specyfikacyj, pracownik jego zestawia specyfikację rodzajową, gatunkową i klasową skórek, z której transakcję zapisuje się do księgi zakupów, a specyfikacja musi być po wniesieniu jej do ksiąg zniszczona zaraz „bodaj ze względów higienicznych, zresztą po krótkim czasie odcyfrowanie takiej specyfikacji jest już niemożliwe.

Po przesłuchaniu kilku rzeczoznawców i ponownym przedstawieniu wątpliwości władza pozwana zaskarżonym orzeczeniem z powołaniem się na ust. 2 art. 63 ustawy utrzymała wymiar podatku w mocy, podając w uzasadnieniu, że udzielone wyjaśnienia nie usunęły wątpliwości co do prawdziwości i dokładności złożonego zeznania ze względu na przedłożenie dowodów niedostatecznych, a mianowicie ksiąg handlowych, które z powodu braku dowodów kasowych na przychód i częściowo na rozchód

nie mogą służyć za podstawę do ustalenia dochodu, wobec czego dochód ustalono na podstawie obrotu i norm średniej zyskowności zgodnie z orzeczeniem rzeczoznawców.

W skardze na powyższą decyzję skarżący, powtarzając zarzuty odwołania, zarzuca wadliwość postępowania w związku z odrzuceniem jego ksiąg handlowych, dopatrując się w tym odrzuceniu przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów; nadto zarzuca, że dowolnie określono zyskowność przedsiębiorstwa i że powołanych przez niego w odwołaniu rzeczoznawców nie przesłuchano, wbrew przepisowi art. 60 ustawy, wreszcie, że „niedobór z domu" nie został odliczony od dochodu.

Władza pozwana w odpowiedzi na skargę wnosi o jej oddalenie, jako nieuzasadnionej.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

Zarzut, dotyczący nieodliczenia „niedoboru z domu" od ustalonego dochodu został przez zastępcę skargi na rozprawie cofnięty.

Zarzut obrazy art. 60 ustawy Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał za chybiony, bowiem skarżący domagał się tylko zbadania odbiorców swoich na dowód prawdziwości twierdzenia swojego dotyczącego faktu wpisywania transakcyj do ksiąg sprzedaży a następnie do ksiąg kasowej i towarowej, a prawdziwości tego twierdzenia władza nie kwestionowała.

O ile chodzi o zarzut dowolności, z którym wystąpił skarżący w skardze, to z uwagi na to, że jak wykazują akta sprawy: 1) dwaj rzeczoznawcy, prowadzący przedsiębiorstwa tejże branży, stwierdzili, że prowadzą również księgi handlowe i posiadają dowody kasowe na przychód, co przeczy twierdzeniu skarżącego, iż w branży jego posiadanie takich dowodów kasowych jest niemożliwe, i 2) że skarżący przyznaje, iż posiadał specyfikacje ilustrujące poszczególne transakcje handlowe, jako podstawę do księgowania, lecz ich nie zachował: — Najwyższy Trybunał Administracyjny nie mógł dopatrzyć się w ujemnej ocenie mocy dowodowej ksiąg handlowych skarżącego ani obrazy prawa ani też przekroczenia granic swobodnej oceny materiału dowodowego. Nie dopatrzył się też Najwyższy Trybunał Administracyjny dowolności w określeniu zyskowności przedsiębiorstwa z uwagi na opinie biegłych, znajdujące się w aktach sprawy (n).

Jak wiadomo, w myśl stałej judykatury NTA, księgi handlowe uznane za nieprawidłowe z powodu usterek natury formalnej winny być mimo to ocenione jako zapiski. W przytoczonym wyroku NTA zaaprobował stanowisko władzy, że księgi handlowe „z powodu braku dowodów kasowych na przychód i częściowo na rozchód nie mogą służyć za podstawę do ustalenia dochodu", wobec czego jest usprawiedliwione ustalenie dochodu na podstawie obrotu i norm średniej zyskowności. Pogląd NTA jest słuszny, gdyż zapiski o tyle tylko mogą być podstawą do ustalenia obrotu lub dochodu, o ile są poparte dowodami.

Kwestie: czy zapisy do prawidłowych ksiąg handlowych winny być udokumentowane, w jakich wypadkach kupiec jest wolny od tego obowiązku i czy w tym wypadku należy sporządzić tzw. dokument wewnętrzny—omówiliśmy w OBP, br., nr. 9. str. 141 i n. (wyrok NTA i nasza glosa).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

15.

OBOWIĄZEK UBEZPIECZENIA (PEŁNOMOCNICTWO A UMOWA O PRACĘ, POJĘCIE „ZATRUDNIENIA", „CZYNNOŚCI ADMINISTRACYJNE I NADZORCZE").

Istnienie pełnomocnictwa nie stwarza zatrudnienia, powodującego obowiązek ubezpieczenia, i nie wyłącza istnienia takiego zatrudnienia.

Zatrudnienie u innej osoby stwarza obowiązek ubezpieczenia niezależnie od tego, czy pełnienie funkcyj jest stałe: wystarczy zawarcie umowy o pracę i gotowość do pełnienia usług.

Wyliczenie pracowników uważanych za umyslowych zawarte w pkt. 1 art. 3 RPR o ubezpieczeniu pracowników umysłowych („za pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się: 1) osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, jak to...)—jest tylko przykładowe; wystarczy fakt pełnienia czynności administracyjnych i nadzorczych dla powstania obowiązku ubezpieczenia. NTA, 31 marca 1937, I. rej. 505/35, PUS, wrzesień, 1937, poz. 122.

16.

CHARAKTER PRACY SZOFERA.

Szofer, przewożący towary na przyczepnych wozach, jakkolwiek odpowiada za całość samochodu i towaru i choćby był odpowiedzialny za personel pomocniczy, nie jest pracownikiem umysłowym lecz robotnikiem. SN, 4 listopada 1936, C. I 1358/36.

Z uzasadnienia. W skardze kasacyjnej powód Ł. zarzuca Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 2 p. 1 rozporządzenia Prez. Rzplitej z dnia 16.III 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. 35/1928 poz. 323) oraz art. 243, 339 i 351 k. p. c.

Zarzuty skargi kasacyjnej nie zasługują na uwzględnienie z zasad następujących:

Wbrew zasadom skarżącego, pełnione przezeń czynności szofera bynajmniej nie mogą być przyrównane do pracy maszynistów kolejek dojazdowych, nie tylko kierujących technicznie pracą na parowozie, lecz i odpowiedzialnych za całość pracy, a w szczególności za bezpieczeństwo przewożonych pasażerów i należyty przewóz znacznej ilości towarów, załadowanych w szeregu wagonów, przytoczone zaś w kasacji powoda funkcje tegoż, a mianowicie *odpowiedzialność za całość samochodu i towaru, przewożonego na jednym lub dwóch przyczepnych wozach, jako też za pomocniczy personel, bynajmniej nie stwierdzają jego pracy umysłowej.* W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zgodnie z prawem uznał w ostatecznym wywodzie, iż skarżący nie może być zaliczony do kategorii pracowników umysłowych... ponadto Sąd Apelacyjny, wbrew wywodom kasacji, miał na względzie treść umowy pracy, zawartej pomiędzy stronami, *zastrzeżenie zaś w tej umowie trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia i miesięcznego urlopu wbrew mniemaniu skarżącego, nie stwierdzało jeszcze jego pracy umysłowej*, gdyż w przypadku decydujące znaczenie miał tylko charakter czynności, wykonywanych przez powoda.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 5 PAŹDZIERNIKA 1937 R. L. D. V. 9945/1/37

w sprawie egzekucji i ulg w związku z klęskami żywiołowymi.

(Dz. Urz. Min. Sk. Nr 26 z 1937 r., poz. 811).

Przy sposobności dokonywanych ze strony Ministerstwa Skarbu inspekcji zauważono, że niektóre izby i urzędy skarbowe pomimo udzielonych im pouczeń i wyjaśnień, w wielu wypadkach stosują w niewłaściwy sposób przepisy o ulgach podatkowych na skutek klęsk żywiołowych, zawarte w cz. IV rozp. Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. nr. 32, poz. 250).

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu poleca ściśle stosować się do wskazówek zawartych:

a) w okólniku z dnia 22 lipca 1937 r. L. D. V. 28031/3/37 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 20, poz 702) i raz jeszcze zwraca uwagę, że przy ustalaniu strat, spowodowanych u rolników klęskami żywiołowymi, należy przychód z gospodarstw rolnych z trzech ostatnich lat nieklęskowych i przychód z roku klęski obliczać jednakowo na podstawie cen z okresu szacunku (§ 122 ust. 3 rozp. Min. Skarbu z dnia 31 marca 1937 r.);

b) w okólniku z dnia 24 lipca 1937 r. L. D. V. 28289/3/37 (Dz, Urz. Min. Sk. nr. 20, poz. 703), przy czym poleca podania o ulgi z powodu klęsk żywiołowych rozpatrywać bezwłocznie, nie dopuszczając do tworzenia się pod tym względem jakichkolwiek zaległości. Zarazem Ministerstwo Skarbu zwraca ponownie uwagę urzędów skarbowych, że w razie, gdy klęska żywiołowa w mniej więcej jednakowym stopniu dotknęła gospodarstwa rolne danej gminy lub gromady, dostatecznym jest, w myśl przepisów § 120 rozp. Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r., przy ustalaniu strat zbadanie stanu faktycznego w 2—3 gospodarstwach w danej gromadzie (gminie). Urzędy skarbowe powinny jak najszerzej korzystać z przepisów wyżej powołanego § 120.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu zauważa, że w myśl postanowień ust. 2 § 5 rozp. Ministra Skarbu z dnia 13 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 53, poz. 402) i zgodnie z wyjaśnieniem, podanym w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 20 stycznia 1936 r. L. D. V. 30140/3/36 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 3, poz. 97), przyznanie ulg w państwowym podatku gruntowym z powodu klęsk żywiołowych pociąga za sobą z urzędu zastosowanie dla poszkodowanych klęską płatników odpowiednich ulg w nadzwyczajnej daninie majątkowej.

Mając na uwadze, że płatnicy podatku gruntowego posiadają zazwyczaj, poza podatkiem gruntowym i nadzwyczajną daniną majątkową za bieżący okres podatkowy, inne jeszcze zaległości w podatkach państwowych oraz w należnościach wierzycieli obcych, a przymusowe ściągnięcie tych należności przed nowymi zbiorami, w przypadkach, gdy płatnicy zostali dotknięci klęskami żywiołowymi w znaczniejszych rozmiarach, mogłoby, wobec osłabionej zdolności płatniczej, zagrozić niejednokrotnie ich egzystencji gospodarczej, Ministerstwo Skarbu wskazuje na konieczność stosowania, w odniesieniu do tych płatników, umiarkowanej polityki egzekucyjnej również jeżeli chodzi o ściąganie zaległości nie objętych ulgami z tytułu klęsk żywiołowych.

W szczególności Ministerstwo Skarbu poleca w przypadkach, gdy poniesione szkody i straty z powodu klęski żywiołowej (w 1937 r. szczególnie klęski posuchy) przekraczają 40% normalnego przychodu:

1) przyznawać wymienionym płatnikom na ich prośby, jeżeli chodzi o zaległo-

ści w podatkach państwowych nieobjęte ulgami z § 116 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r., odpowiednie ulgi w spłacie tych zaległości w ramach istniejących przepisów lub poddawać rewizji już przyznane ulgi, kierując się przy tym okolicznością, że w okresie do następnych żniw zdolność płatnicza poszkodowanych klęskami jest ograniczona,

2) natomiast, o ile chodzi o egzekucję należności obcych wierzycieli należy korzystać z przepisów § 34 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych w szczególności zaś zawieszać egzekucję do dnia 31 sierpnia następnego roku (tj. do okresu pożniwnego).

Jeżeli chodzi o ulgi z tytułu klęsk żywiołowych w państwowym podatku dochodowym (w związku z klęskami zaszłymi w roku 1937 ulgi moga być stosowane do podatku dochodowego na rok 1937) Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę na przepis ustępu drugiego art. 38 ustawy o państwowym podatku dochodowym oraz § 47 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy, zalecając stosowanie ulg z tego przepisu w tych wszystktch przypadkach, gdy zachodzą okoliczności w tym przepisie przewidziane.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 8 PAŹDZIERNIKA 1937 R. L. D. V. 23936/2/37

w sprawie poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej na rok 1937.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 26 z 1937 r., poz. 812)

W myśl § 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1937 r. w sprawie nazwyczajnej daniny majątkowej w 1937 r. (Dz. U. R. P. nr. 10, poz. 316) wymierzone kwoty daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej (rolnictwo) na rok 1937, płatne są w terminie do dnia 30 listopada 1937 r. włącznie.

W związku z powyższym poleca się natychmiast przystąpić do obliczania nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej oraz wypełnienia kolumny 6 „Rejestru".

Zaznacza się, że stawki nadzwyczajnej daniny majątkowej w I grupie kontyngentowej wynoszą:

1) dla płatników podatku gruntowego, opłacających państwowy podatek gruntowy ponad 25 zł. do 60 zł. rocznie (bez degresji) ustawowa stawka z art. 5 ust. (1) — I lit. a) ustawy o nadzwyczajnej daninie majątkowej (Dz. U. R. P. z r. 1933 nr. 29, poz. 248) wynosi 20% podatku gruntowego, zaś zwyżka kontyngentowa z art. 6 tejże ustawy 4%; ostateczne zatem obciążenie z tytułu nadzwyczajnej daniny dla wymienionych wyżej płatników wynosi 24% państwowego podatku gruntowego. wykazanego w kolumnie 5 „Rejestru";

2) dla płatników podatku gruntowego, opłacających państwowy podatek gruntowy ponad 60 zł. rocznie (bez progresji) ustawowa stawka daniny z art. 5 ust. (1)—I lit. b) wyżej powołanej ustawy o nadzwyczajnej daninie majątkowej wynosi 40% podatku gruntowego, zaś zwyżka kontyngentowa z art 6 tejże ustawy 9%; ostateczne zatem obciążenie z tytułu nazwyczajnej daniny dla wymienionych wyżej płatników wynosi 49% państwowego podatku gruntowego, wykazanego w kolumnie 5 „Rejestru".

Ostateczne stawki nadzwyczajnej daniny majątkowej, jak pod 1) (24%) i 2) (49%) należy uwidocznić w nagłówku kolumny 6 „Rejestru".

Po obliczeniu kwoty daniny dla każdego płatnika i uwidocznieniu jej w kolum-

nie 6 obu „Rejestrów" należy natychmiast przystąpić do wypełnienia dla każdego płatnika „Nakazu zapłaty na nadzwyczajną daninę majątkową w I grupie kontyngentowej". Druki nakazów zapłaty zostały rozesłane z odpowiednim zapasem bezpośrednio urzędom skarbowym według zestawień przedłożonych Ministerstwu Skarbu przez izby skarbowe.

Nakazy zapłaty należy rozesłać płatnikom w takim czasie, aby bezwzględnie do dnia 15 listopada 1937 r. zostały doręczone — za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie zwróconych potwierdzeń odbioru należy w kolumnie 7 „Rejestru" odnotować datę doręczenia nakazów zapłaty każdemu płatnikowi.

W końcu Ministerstwo Skarbu podkreśla, że bezwzględnie nie należy dopuszczać do powstania zaległości w nadzwyczajnej daninie majątkowej a zatem po upływie terminu płatności, należy natychmiast wdrożyć energiczną egzekucję celem ściągnięcia nieuiszczonych kwot daniny:

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 72 z dn. 13 października 1937 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów o rozszerzeniu listy chorób zawodowych, objętych ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych (poz. 528).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o rozciągnięciu przepisów policyjno-budowlanych dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa pomorskiego (poz. 529).

Obwieszczenie Ministra Skarbu o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Skarbu wydanego w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej wywozowej (poz. 532).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 73 z dn. 16 października 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o warunkach higienicznych mieszkań służbowych pracowników rolnych i leśnych (poz, 533); — Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o nadaniu orzeczeniu Komisji Rozjemczej z dnia 3 sierpnia 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego (poz. 534); — Skarbu w sprawia zmiany rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1937 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 536).

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie października 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 15 października 1937 r. — zaliczka kwartalna (za III kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych (i niepłacących zryczałtowanego podatku do obrotu)—w wysokości 1/5 kwoty tego podatku wymierzonego za rok ubiegły.

Do 15 października 1937 r. — II rata (druga połowa) podatku dochodowego różnicowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w roku poprzednim (1936) od kilku służbodawców, bądź to od kumulacji dwóch lub kilku wynagrodzeń otrzymanych w roku poprzednim od jednego służbodawcy: podatek ten jest płatny przez pracowników: pracownik winien obliczyć podatek na przepisanym formularzu.

Do 20 października 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października 1937 r.

Do 25 października 1937 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu wrześniu 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 października 1937 r. — zaliczka kwartalna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w III kwartale 1937 przez innych płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Do 31 października 1937 r.—II rata półroczna podatku od lokali (druga połowa) za drugie półrocze 1937 r.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w październiku 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w październiku 1937 r.

KRONIKA PODATKOWA

Okólnik w sprawie norm szacunkowych dochodowości netto na r. 1937

(dokończenie)

	Hurt % od obrotu	Deta % od obrotu
M.		
Magle	—	60
Manufaktura bawełniana	8	15
Manufaktura biała	4	8
Manufaktura jedwabna	10	20
Manufaktura mieszana	8	15
Manufaktura sukno	8	15
Manufaktura wełniana	8	15
Masarskie wyroby	—	15
Maszyny do pisania	—	25
Maszyny do przemysłu	—	15
Maszyny do szycia	10	20
Meble luksusowe—składy	—	25
Meble metalowe	—	—
Meble pierwszej potrzeby	—	15
Metale półszlachetne i wyroby z nich	8/15	15/25
Miary, wagi i odważniki	10	14
Mięso	4	15
Mleczarnie	—	20
Mleko	5	10
Motocykle	—	—
Muzyczne instrumenty	10	20
Mydlarnie	8	15
Mydła i świece	8	15
N.		
Nabiał	6	12
Naczynia emaliowane i wyroby	7	15
Nafta, oleje mineralne i smary	—	20
Nasiona zbożowe	—	20
Nici	—	—
Norymberszczyzna	—	—
O.		
Obuwie, kalosze, śniegowce		18

	Hurt	Detal
	% od obrotu	
Oleje mineralne	—	—
Opał	6	10
Owocarnie—cukierki, woda sodowa	—	20
Owoce krajowe	5	13
Owoce zagraniczne	5	—
P.		
Papier opakunkowy	6	10
Papier	6	10
Pasza	5	15
Pensjonaty	—	50
Perfumy i kosmetyki specj.	15	25
Pianina	—	—
Piece	—	—
Pieczywo	—	8
Piśmienne przybory	6	10
Piwo butelkowe	7	20
Piwiarnie	—	18
Pogrzebowe zakłady	—	50
Pończochy	6	15
Porcelanowe wyroby	—	—
Powroźnicze i jutowe wyroby	9	18
Przedszkola	—	—
Przędza i włóczka	7	15
R.		
Radioaparaty	10	20
Radiotechniczny sprzęt i przybory elektrotechniczne	—	25
Reklamowe biura	—	35
Reklama kinowa	—	45
Restauracje I kl. z wyszynkiem wódek i dancingiem	—	30
Restauracje z wyszynkiem wódek I kat.	—	25
Restauracje z wyszynkiem II kat.	—	20
Restauracje III kat. z wyszynkiem	—	20
Restauracje bez wyszynku wódek	—	15
Rowery i części do nich	—	20
Rury. przyrządy wodociągowe, kanalizacyjne, piece	10	15
Ryby—sprzedaż		12
S.		
Samochody ciężarowe (przewóz)	—	25
Skóry futrzane	—	—
Skóry miękkie	10	15
Skóry twarde	7	10
Skórzana galanteria	10	25
Smary	—	—
Sportowe artykuły	12	22
Stalowe wyroby (noże, narzędzia broń sieczna)	10	20
Sukno	—	—
Śniegowce	—	—
Świece	—	—
Szczecina i włosie	10	18
Szczotkarskie wyroby	10	20
Szewskie przybory	7	10
Szkło szybowe	6	15
Szklane, fajansowe i pocelanowe wyroby	5	20
Szkoły tańców	—	60
Szmaty	—	8
Szmelc żelazny — skup	8	20
Spożywcze sklepy	3	9
Śledzie	4	12
T.		
Tapety	10	20
Tapicerskie przybory	10	20
Teatry świetlne, dźwiękowe bez wliczania pod. od widowiska	—	25
Teatry świetlne nieme bez wliczenia pod. od widowiska	—	25
Tektura	6	10
Tiul	10	20
Tkaniny meblowe	10	20
Tłuszcze jadalne	5	10
Trykotaże	6	15
U.		
Ubranie gotowe	—	18
W.		
Wagi	—	—
Wapno	6	15
Wędlin sprzedaż	—	—
Wina i wódki niemonopol.	12	20
Winno - kolonialne sklepy ze sprzedażą wódek	—	12
Włosia sprzedaż	—	—
Włóczka	—	—
Wodociągowe przyrządy	—	—
Woda sodowa	—	50
Wódki monopolowe (od prowizji)	—	60
Wózki dziecinne	—	—
Z.		
Zabawki	10	15
Zbożowe przetwory	5	10
Zboże	3	—

	Hurt	Detal
	% od obrotu	
Zegarmistrzowskie wyroby	12	20
Ż.		
Żyrandole i lampy	10	25
Żelazna galanteria i wyroby emaliowane	10	20
Żelazo handlowe	4	8

II. ZAJĘCIA PRZEMYSŁOWE

	Hurt	Detal
Akwizytorzy ogłoszeń	70	—
Ekspedytorzy	70	—
Maklerzy giełdowi	80	—
Pośrednicy handlowi	70	—
Pośrednicy handlowi z biurem	60	—

III. WOLNE ZAJĘCIA ZAWODOWE

	% od obrotu
Architekci	65—75
Dentyści	50—65
Felczerzy	80
Geometrzy bez technicznej pomocy	70
Geometrzy z techniczną pomocą	50
Notariusze	60
Obrońcy sądowi	80
Technicy dentystyczni	60
Weterynarze	70

PORADNIA

Stały Prenumerator S. Cz. Łódź, nr. 11.

1. **Kupiec, prowadzący przedsiębiorstwo wyrobu i sprzedaży manufaktury, dyskontuje weksle nieznanym posiadaczom a zdyskontowane weksle oddaje jako pokrycie swoim dostawcom. Jak należy te transakcje księgować?**

Dyskontujemy otrzymany od nieznanego posiadacza weksel. Księgujemy: Winien Rk Weksli za zdyskontowane dwa weksle po 1000 zł. z wystawienia... na zlecenie... pł... 2000 zł. Ma Rk Kasy 1980 zł., Ma Rk Odsetek za Dyskonto 20 zł.—za dwa weksle po 1000 zł. z wystawienia... na zlecenie... pł..

Dokumentem do księgowania będzie zestawienie wewnętrzne (asygnata kasowa rozchodowa) następującej treści: Kasa wypłaci N (odmówił ujawnienia nazwiska) zł. 1980 według następującego wyliczenia: dwa weksle... 2000 zł. mniej dyskonto 20 zł.—do wypłacenia 1980 zł.

Zauważyć należy, że w myśl prawa wekslowego (art. 14), „jeżeli indos jest in blanco posiadacz wekslu może... 3) przenieść weksel na inną osobę bez wypełnienia indosu in blanco i bez indosowania". Już z tego przepisu prawa wekslowego widać, że ustawodawca chciał uwzględnić ewentualność, że posiadacz wekslu zechce pozostać nieznanym. Jak już zaznaczaliśmy niejednokrotnie, prawo i wykładnia prawa muszą uwzględniać uświęcone zwyczajami kupieckimi tajemnice obrotu.

Zdyskontowane weksle dajemy dostawcy jako pokrycie. Księgujemy: Winien Rk Wierzycieli, Ma Rk Weksli 2000 zł. za 2 weksle po 1000 zł. z wystawienia... na zlecenie... pł...

Kwestia, kto będzie figurował w księdze wekslowej w rubryce „Cedenci" w przypadku omówionym wyżej sub 1. jest obojętna: tej rubryki można nie wypełniać, gdyż nie ma w ogóle obowiązku prowadzenia księgi wekslowej; ale naszym zdaniem, winien w niej figurować ostatni żyrant. Kwestię, jak potraktuje wypadki opisane sub. 1. władza podatkowa, omówiliśmy w numerze 25 naszego czasopisma za rok bieżący w „Poradni", w odpowiedzi pod hasłem „Ipka".

2. Drugie zagadnienie zostało przez nas wyjaśnione w nrze 34 naszego czasopisma za rb. w artykule p. t.: „Jak otworzyć księgi obrotami przy prostowaniu ksiąg po ich zamknięciu.

Reklama.

1. **Czy podlega opłacie stemplowej pismo następującej treści: „Do... Deklaracja. Zamawiamy u WPP... miejsc w...**

wagonach... dla umieszczenia nalepek, plakatów... na przeciąg... Opłata za prawo korzystania z... miejsc... z dodaniem ramek... wyniesie...".

Poruszone przez Panów zagadnienie z zakresu opłat stemplowych sprowadza się do kwestii, czy umowa, której wyrazem jest opisana deklaracja, jest umową dzierżawy, czy — świadczenia usług. W myśl art. 402 Kodeksu Zobowiązań: „Przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się dać dzierżawcy używanie i użytkowanie rzeczy **lub prawa majątkowego...** za zapłatą umówionego czynszu".

Panowie posiadają prawo umieszczania reklam w wagonach i na stacjach, udzielone Im przez przedsiębiorstwo kolejowe. To prawo majątkowe Panowie dają do używania swoim klientom. Zgadzamy się z tym, że w cenie umówionej z klientami mieści się wynagrodzenie za czynności usługowe Panów polegające na umieszczeniu (wywieszeniu) reklamy przez Ich pracowników. Toteż należy umówioną z klientami cenę odpowiednio rozbić na dwie pozycje: 1) wynagrodzenie za używanie miejsca i 2) wynagrodzenie za czynności usługowe.

Umowa dzierżawy, zawarta między kontrahentami, z których choćby jeden działa w zakresie przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu, **nie jest wolna od opłaty stemplowej.** Jedynie umowy między tego rodzaju kontrahentami dotyczące **sprzedaży i świadczenia usług** (art 69 i 91 ustawy o opłatach stemplowych w brzmieniu dekretu DURP 1936. poz. 15) są wolne od opłaty stemplowej.

Z tego wniosek, że wymieniony w deklaracji czynsz za używanie miejsc w wagonach i na stacjach jest podstawą do pobrania opłaty stemplowej (1%). Natomiast wynagrodzenie za świadczenie usług nie jest podstawą do pobrania opłaty stemplowej.

2. Księgowaniu ulegają tylko wydarzenia natury gospodarczej. **Samo zawarcie umowy dzierżawy, umowy świadczenia usług itp. nie podlega księgowaniu.** W przypadku Panów księgowaniu podlegać będzie dopiero rachunek wystosowany do klienta, stwierdzający wysokość należności za umieszczenie reklamy.

M. C. Bydgoszcz.

1. **Nie ma obowiązku prowadzenia księgi produkcji.** Brak w księgach danych co do losu części remanentu należy na żądanie władz podatkowych wyjaśnić.

2. **Celem inwentarza** jest szczegółowe podanie ilości i wartości wszystkich składników majątku i zobowiązań przedsiębiorstwa. Jak to przyjmuje NTA, z samego pojęcia inwentarza wynika, że jest to spis i wyliczenie majątku i długów handlującego, **w przeciwieństwie do bilansu, który jest zestawieniem sumarycznym,** według kont, aktywów i pasywów handlującego. Z tego względu **inwentarz powinien dawać szczegółowy i dokładny obraz stanu majątkowego** kupca w pewnym momencie przez wyliczenie **szczegółowe** składowych części aktywów i pasywów. Winien on obok danych dotyczących poszczególnych części składowych, zawierać także dane ilościowe i wartościowe. Brak w inwentarzu danych, dotyczących ilości poszczególnych przedmiotów, uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe.

Stały Abonent Z.

Przytoczone przez Pana księgowanie jest prawidłowe. Rachunek procentów jest wynikowym (saldo winno być przeniesione w końcu roku na Rachunek Strat i Zysków).

Prenumerator Ch. S.

Pytanie jest zbyt ogólnikowe. Prosimy o podanie szczegółowe funkcyj, jakie ma pełnić pracownik.

Eis.

Art. 15 ustawy **o Funduszu Pracy** (DU RP 1933 poz. 163) głosi, że „osoby, pobierające uposażenie służbowe bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę, opłacają na rzecz Funduszu Pracy 1% pobra-

nego całkowitego dochodu osiągniętego z tych źródeł. Przepis powyższy dotyczy również osób, pobierających emeryturę, rentę lub zaopatrzenie z... instytucyj prywatnych, jeżeli emerytura, renta lub zaopatrzenie wynosi więcej niż 59 zł. miesięcznie". Pracodawca uiszcza na rzecz Funduszu Pracy opłatę w wysokości 1% tylko od zarobków, uposażeń i wynagrodzeń wypłacanych pracownikom czynnym. A więc **zaopatrzenie wypłacane przez właściciela przedsiębiorstwa wdowie po zmarłym pracowniku podlega opłacie 1% na rzecz Funduszu Pracy** (a nie 2%). Opłatę tę ponosi osoba pobierająca zaopatrzenie.

Przez instytucje prywatne, o których mowa w przytoczonym wyżej art. 15 ustawy o Funduszu Pracy należy rozumieć wszystkie osoby prawa prywatnego.

Stały Czytelnik w Łodzi.

1. Z chwilą zwolnienia pracownika z pracy umowa najmu zostaje rozwiązana — niezależnie od tego, czy zwolnienie nastąpiło za wypowiedzeniem czy bez wypowiedzenia. Odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznej pensji należy się pracownikowi w wypadku zwolnienia go bez uprzedniego wypowiedzenia (trzymiesięcznego). W wypadku tym pracownik ma prawo do trzymiesięcznego odszkodowania niezależnie od tego, że w międzyczasie (w okresie trzech miesięcy) od zwolnienia go z pracy otrzymał inną posadę. — Okoliczność, że pracownik zgodził się na to, żeby trzymiesięczne odszkodowanie otrzymywać w ratach tygodniowych, jest bez znaczenia.

2. Zdaniem naszym, w opisanych warunkach nastąpiło zawarcie dodatkowej umowy o pracę na jeden miesiąc i w tych warunkach pracownik nie ma prawa do urlopu na podstawie dodatkowo zawartej jednomiesięcznej (na miesiąc styczeń) umowy o pracę.

Uważamy za właściwe zwrócić uwagę na to, że zawarcie po upływie okresu wypowiedzenia trzech bezpośrednio po sobie następujących umów o pracę na czas określony, z których żadna nie przekracza terminu trzymiesięcznego. jest zawarciem umowy na czas nieokreślony ze wszystkimi jej skutkami, a więc i z obowiązkiem wypowiedzenia trzymiesięcznego (art. 28 pkt. 3 RPR o umowie o pracę pracowników umysłowych).

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się
Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25
Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15